

Základní škola Skuteč, Smetanova 304

Tel.: 0454 / 350 292

e-mail: zs.smetanovask@tiscali.cz

Výroční zpráva školy za školní rok 2003/2004

Charakteristika školy

Počet žáků k 30.6.2004:	366 v 16 třídách (I.st. 9 tříd, II.st. 7 tříd), z toho 179 dívek
Průměrná naplněnost tříd :	I.st. 22,8 žáka, II.st. 19,7 žáka
Počet pedagog. pracovníků:	27, z toho 3 vychovatelky
Odborné učebny:	chemie – fyzika, výpočetní technika, cvičná školní kuchyň, herna
Součásti školy:	školní družina (3 oddělení), školní knihovna

Škola pracovala podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16847/96 – 2 v 1. – 9. ročníku. V 1. a 2. ročníku se osvědčily postupy, metody a formy práce z projektu „Začít spolu“. Po počátečních těžkostech způsobených zejména neznalostí konkrétní situace u řady rodičů a některých učitelů, tj. jak se využívají ony metody, formy a postupy práce v návaznosti na náš vzdělávací program, se v průběhu roku situace zcela uklidnila a žáci dosáhli osnovami požadovaných znalostí a dovedností bez zbytečného spěchu a stresu. V současné době naopak rodiče tento postup výuky v 1. – 3. ročníku vítají a dokonce ho i vyžadují. Máme již nyní půl roku před zápisem budoucích prvňáčků dva žáky přihlášený na naši školu z jiné spádové oblasti právě z důvodu této výuky.

Na základě prováděných kontrol ve třetím až devátém ročníku bylo zjištěno, že drtivá většina hospitovaných hodin byla postavena klasickým způsobem, tj. hodina měla klasické členění – úvod s opakováním, výklad nové látky, případné procvičování této látky. U řady hodin chyběl závěr. Výuka probíhala frontálně, zde je hlavní důraz kladen na výklad nebo vysvětlování látky učitelem a žáci jsou buď zcela nebo částečně pasivní. Tím nechci říci, že to byly vesměs špatné hodiny. Naopak řada hodin, a to zejména na prvním stupni, byly v tomto klasickém pojetí vynikající. Nabídky žákům dostatek možností si učivo zopakovat a upevnit. Prostředkem k tomu byly nejrůznější metody a formy práce, zejména pak hry a soutěže. Ke zlepšení kvality vyučovací hodiny, ke zvýšení aktivity žáků při vyučování i ke zlepšení jejich vztahu ke vzdělání vůbec se jeví jako nezbytné zavádění nejrůznějších i netradičních metod a forem práce, nebát se experimentovat, používat zkušenosti jiných kolegů z různých škol, zavádět kooperativní vyučování. Velkou roli v tomto bude hrát i ochota učitelů se dále vzdělávat. Přípravený nový školský zákon s tímto však již zcela jistě počítá. Pozitivně bude hodnocen pouze ten učitel, který bude aktivní, bude se vzdělávat, při práci s dětmi bude tvořivý.

Poměrně velkou rezervou, kterou mají vyučující na naší škole, je nedostatečné používání učebních pomůcek. Najdou se tu a tam případy učitelů, kteří pomůcky používají nebo si dokonce nějakou vyrobí, ale nejčastější pomůckou v ruce učitele na naší škole je křída občas i barevná. Vzhledem k tomu, že za poslední tři roky bylo věnováno na zakoupení učebních pomůcek několik stovek tisíc korun, je výsledek jejich používání žalostný. Na druhé straně se někteří vyučující brání vyřazování zastaralých a nepoužívaných pomůcek z evidence. A tak najdeme v kabinetech věci, které spíše patří do muzea a na něž padá prach, než aby byly používány ve výuce ve 21. století. Za takovýto vztah k pomůckám nás může pochválit pouze zřizovatel, protože mu šetříme peníze, které bychom použili na jejich nákup nebo opravu za jejich časté využívání při výuce. Používání nejrůznějších pomůcek při vyučování patří mezi nové a vyžadované trendy v našem školství a školské zákony, např. zákon o odměňování pedagogických pracovníků, o tom také jasně mluví. S řadou učebních pomůcek se ve třídách

na naší škole sice shledáme, ale pouze tam visí na zdi nebo leží a slouží spíše jen jako dekorace. To se musí rapidně změnit již od letošního roku.

Z kontrolních zjištění vyplývají další úkoly ke zlepšení naší práce, a to:

- zlepšit práci v metodických orgánech tak, aby byly skutečně přínosem pro Vás učitele, pomáhaly ve vaší práci, sloužily k výměně zkušeností a ne aby byly jen něčím nutným, co vyžaduje ředitel a jiné kontrolní orgány
- důležité je dodržování a bezpodmínečné splnění učebních osnov, tematické plány si může každý vyučující kdykoli pozměnit nebo doplnit, nesmí však docházet ke zpoždění mezi tematickými plány a zápisy v třídní knize /vždy je to třeba alespoň vysvětlit/
- v souvislosti s tematickými plány je třeba se lépe a důkladně zamyslet nad mezipředmětovými vztahy, např. mezi matematikou a fyzikou v používání základních jednotek, přírodopisem a chemií, nebo se seznámit s učebními plány pro pátý ročník učiteli druhého stupně, kteří vyučují ročník šestý tak, aby věděli, na co mohou navazovat
- v oblasti prezentace školy je nutné zvýšit počet našich žáků na soutěžích místního, regionálního případně republikového významu, zvýšit i četnost soutěží – úspěch v soutěžích je ceněn na veřejnosti více než pochvalná zpráva české školní inspekce

Přes tyto nedostatky naše škola dosáhla za uplynulé hodnocené období dobrých výsledků, v některých oblastech i nadprůměrných. O úrovni výchovy a vzdělávání hovoří výsledky žáků pátého a devátého ročníku u přijímacích zkoušek na střední školy. Úspěšnost žáků na reálných a i klasických gymnáziích byla 100%. Přesné počty nejsou předmětem této zprávy, může je podat na další poradě výchovný poradce. O kvalitě výuky svědčí i výsledky žáků na konci pololetí, resp. na konci školního roku. Z 330 žáků opakuje ročník jediný žák, jediná žákyně plnila a to úspěšně postupovou zkoušku. Více jak čtvrtina žáků pátého až devátého ročníku měla vyznamenání. Pouze chybí porovnání s výsledky žáků jiných škol, a to prostřednictvím právě již zmiňovaných soutěží. Naši žáci se za uplynulé období zúčastnili několika soutěží a jedné olympiády, ale až na malé výjimky bez výraznějšího úspěchu. O úrovni vzdělávání a výchovy ve škole svědčí také hodnocení rodičů našich žáků, kteří se vyjadřují pozitivně o naší práci. Pochvalu si zaslouží také skutečnost, že jsem nemusel řešit tak jako v uplynulých letech žádnou závažnou stížnost od rodičů nebo žáků.

Škole se daří práce s dětmi ve školních a mimoškolních akcích. Aktivity naší školy v této oblasti mají již svou tradici. Jedná se o pořádání školy v přírodě, zahraničního výjezdu, lyžařského výcvikového zájezdu, ekologických akcí, vánoční besídky, plaveckých výcviků a dopravních kurzů, konání exkurzí a výletů, besed a jiných kulturních vystoupení a představení. Rovněž množství kroužků, ve kterých nabízíme dětem v době mimo vyučování možnost uplatnit své nadání, je pro jiné školy příkladné.

Jako vysoce nadprůměrné a nejrůznějšími návštěvami vysoce hodnocené je vnitřní uspořádání, úprava, výzdoba a čistota školy. Za tuto aktivitu patří všem, kteří se na tom podílí, veliké poděkování. Je jen škoda, že se na něm nepodílí všichni zaměstnanci školy. V uplynulém školním roce byla každá takováto aktivita jednotlivých pracovníků nebo jejich skupin sledována jako jedno z kritérií pro hodnocení a odměňování každého zaměstnance školy.

Jaký je přístup jednotlivých vyučujících ke své práci, tj. jak vyučují, jaký mají přístup k dětem, ke škole, takový odraz se nám zprostředkovává prostřednictvím žáků. Mohu z kontrolních zjištění za uplynulé hodnocené období konstatovat, že v oblasti výchovy a morálního a etického působení na žáky je naše činnost velmi dobrá. Jsou však případy, které mne někdy zarazí. Učitel si nesmí plést žáky s poskoky, musí se oprostít od svých problémů a předstupovat před ně jako profesionál – oni přeci nemohou za jeho např. rodinné, zdravotní nebo jiné problémy, musí jim umět poradit nebo se alespoň o to snažit a ne odkazovat na někoho jiného. Měl by umět jim naslouchat, měl by umět vyslechnout si i jejich kritiku a na ni přiměřeně reagovat. Když si všichni uvědomíme, že jsme ať se nám to líbí nebo ne pro žáky

jistým vzorem a budeme se potom podle toho také chovat, bude naše práce v této oblasti o to jednodušší. Škole jako celku se daří předcházet řadě problémů. Jde o prevenci drogové závislosti, alkoholismus, kouření, šikanování, rasovou nesnášenlivost, krádeže, úmyslné ubližování. Za uplynulý školní rok jsme, až na jednu výjimku kouření žáka na lyžařském výcvikovém zájezdu, nemuseli řešit žádný výše jmenovaný problém ani záškoláctví. To se nám daří na základě vysvětlování, osobního příkladu, porovnávání, besed.

Celková úroveň školy – kvalita vyučování a vychovávání, vnitřní klima školy, materiální vybavení, prezentace školy, je tedy odvislá od **konání každého pracovníka školy**. Uplynulý školní rok přispěl dle mého názoru k upevňování a stmelování kolektivu. Vedení školy kladlo především důraz na vytváření pozitivního klimatu ve škole a na vytváření dobrých vztahů mezi zaměstnanci školy. Řídilo se zásadou objektivnosti a zásadovosti. Bylo sledováno, jak zaměstnanci řeší úkoly, jak reagují na připomínky a podněty, jaký mají vztah k práci a ke škole, jak hodnotí práci školy a svých kolegů na veřejnosti, zda jsou profesionály ve své práci. Byla prováděna kontrolní činnost ve všech oblastech práce školy a z nich pořizovány záznamy. Pokud se vyskytly problémy, např. pozdní příchody do výuky nebo na dozory, problémy související s výukou např. přenášení povinnosti vyučujícího na žáky, řešení osobních záležitostí místo výuky, objektivní klasifikace a hodnocení žáků, nedostatečné množství známek, nebo vyplňování a včasným odevzdáváním povinné dokumentace apod., byly ihned řešeny s příslušným Všechna negativní zjištění na základě této kontrolní činnosti byla řešena s příslušným pracovníkem. To znamená, že ve škole se předcházelo nepořádku, problémy byly řešeny okamžitě, zamezilo se tomu, aby si někdo dělal co ho napadne, aby ve škole byla anarchie. Mohu tedy konstatovat, že díky přístupu drtivé většiny zaměstnanců školy ke své práci a k naplňování jejich poslání se daří ve škole udržovat velmi dobrou pracovní morálku i pracovní atmosféru. Každý zaměstnanec, který bude konat jinak, bude muset počítat, tak jak tomu bylo i v uplynulém období, i s případnými postihy, včetně možnosti rozvázání pracovního poměru. Dále si každý učitel si musí být vědom toho, že kvalitní práci odvede jen tehdy, je-li na ni připraven, to znamená, že musí provádět plánování a že i on přispívá svým každodenním úsilím k plnění všech cílů školy.

Personální politika školy je cílevědomá. Cílem je zajistit maximální abropobavost a kvalifikovanost pedagogického sboru. I když bylo nutné v průběhu školního roku řešit některé personální věci / odchod na mateřskou dovolenou, delší pracovní neschopnost/ podařilo se vždy získat odpovídající náhradu. Podařilo se v průběhu roku získat pro nový školní rok aprobovaného učitele tělesné výchovy a učitele matematiky. Z důvodu nadbytečnosti nebo z jakéhokoli jiného důvodu nebyl s nikým v průběhu minulého roku ukončen pracovní poměr. Pracovní poměr byl ukončen se třemi pracovníci, kterým skončila roční pracovní smlouva a jednalo se ve všech případech o důchodce, kteří zastupovali za mateřské dovolené.

Závěr:

Kvalitní vzdělaný učitel schopný sebereflexe a adaptability je příslibem pro kvalitní práci ve škole v nových podmínkách daných novým školským zákonem.

Vypracoval: Mgr. Leoš Lukaščík, ředitel školy